

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKA:2025/49

Pipaluk Lynge

02.oktober.2025

EU-mut ilannguteqqinnerup ajunngitsortarisinnaasai ajoqutigisinnaasaalu qulaajarniarlugit Naalakkersuisut nassuiaammik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Misissuinnermi aamma inatsisinut tunngatillugu ilannguteqqinnermi inissisimanerit soorlu qanoq atugassaqaqtitaalluni Kalaallit Nunaat tamakkiisumik ilaasortanngorsinnaanersoq qulaajarneqassapput. Misissuineq Inatsisartunut 1. januar 2027-mi agguanneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Oqaaseqaat:

Nunarsuatsinni pissutsit ullormiit ullormut allanngorarput, sillimaniarnikkut aarlerineq, suleqatissanik ujartuineq, toqqissiffissamillu ujartuinerit ullutsinni piupput. Naleqartitat apeqquserneqartalerput, allaallu pisinnaatitaaffiit piiarneqartalerlutik.

Taamaammat Inuit Ataqatigiinniit naleqartitagut kikkunnit ataqqineqarnersut atuutsinneqarnersullu isiginiarpagut. Tassanilu EU qanipparput. Nunanili arlariinni ingasaassillutik talerperliunerit amerliartortut maluginiarpagut, partiillu taamak naleqartitallit alliartorlutik.

Assigiinngisitsinnginnissamut inatsit qinigaaffik kingulleq Inatsisartut eqquppaat, tamaviaarlutalu Inuit Ataqatigiinniit peqataaffigaarput. Inuit

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

assigiinngissitaarsinnaatitaanissaat pingaartillugu, qanorlu ittuugaluaruit, inuiaqatigiit akornanni inissaqaravit, ataqqineqartariaqarnerillu Inuit Ataqtiginniit oqariartuutigerusukkatsigu.

Taamaammat EU-mut ilaasortaanissamut apeqqut naleqartitanut attuumassuteqarmat, EU-mik suleqateqarsinnaanerput Inuit Ataqtiginniit pingaartipparput. Eseqqissaatigissavarali europamiuunnginnatta.

Taamaattorli ilisimaaraarpulli, EU-mut ilaasortaneq allaffissornerujussuarmik kinguneqarsinnaasoq, pingaaruteqarporlu inuiaqatigiit ikittunnguulluta EU qanoq atorniarnerripput eqqartussallugu.

USA-p 1800-ukkunnili nunatta pisiarinissaat soqutigisarigaat ilisimaaraarput. USA-mmi nunat pisiarisarnikuuaat, aamma Danmarkimiit qeqertat Indiaaqqat taaneqartut. Danmarkillu Indiaaqqat tunigamikkit, nunatta pisariumasarnissaannik unitsitseqqullutik USA-mut kissaatigaat, tamannali takusinnaavarput uninngitsoq.

Inuit Ataqtiginniit oqartussaaffipput namminiussuseqarnerput aningaasanit nallerneqarsinnaanngitsoq isumaqarpugut. Uaguuvorlu siunissatsinnik aalajangiisussat, uatsinnut ajunnginneq ujartorlugu, nunat allat pingaartitaat kissaataallu pinnagit. Oqartussaaffippulli ukiorpassuarni anguniarsimasatta, naggueqatitsinnut maligassiunerput ilisimaaraarput eriagaarpullu.

Nalunngilarput nunap inoqqaavi allanit tatineqartillutik oqaatsitik imaaliallaannaq annaasaraat, uagullu eqqummaarilluta oqaatsigut, oqartussaassuserput naleqartitagut kulturerpullu illersussavagut, isumatusaarlutalu siunissarput sanarfissavarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Ukiami 2024-imi misissuinerit naapertorlugit, paasineqarsimavoq nunatsinni amerlanerussuteqartut EU-mut ilaasortanngooqqinnissatsinnut kissaateqartut, januarimilu 2025-imi misissuinerit takutillugit Amerikkarmiunngorusunngitsugut.

Akerliussutsimik takutitsigatta ukioq, takuarput inuppassuit, nunatta sineriaanit, ersarissumik oqaatigigaat, amerikkarmiuuniannngitsugut, Kalaallit Nunaat kalaallit pigigaat, tuniagiannngitsugullu. Tamannalu nunatta avataaniit ataqqineqartariaqarpoq.

Takoreerparput nunat allat pisiarineqarsimatillutik, oqartussaaqataanerat qanoq annikillitigisartoq, kulturiilu qanoq allannngortigisartut.

Qeqertarput nunarput angeqimmat tikikkuminaaqimmallu, nunat allat ungalassimatissinnaasimagigut, oqaatsitta ineriartorsinnaasimanerata takutippaat, imaaliallaannarli aamma tamanna allannngorsinnaavoq, tuluit danskillu oqaasii meerartatta inuusuttortattalu ulluinnarsiutigileraluttuinnarnerini.

Nunattali nunanik allanik suleqateqarnissaa pingaarutilerujussuuvoq, Inuit Ataqtiginniillu pingaarutilittut isigaarput, naleqartitatsinnik ataqqinnittut suleqatigissallugit. EU-mulli ilaasortanngornissap suut nassatarissanerai, inuiattut ilisimasariaqarparput, aamma imminut artukkinnginnissarput pingaartillugu.

Ullumikkummi EU-mik suleqateqarnerput ajunngitsumik ingerlavoq, ilinniartitaanikkut, mingutsitsinngitsumik ineriartortitsineq, aatsitassarsiorneq assigiinngitsutigullu ataqqeqatigiilluta suleqatigiippugut, tamanna aamma nukittorsarneqarsinnaavoq, EU-mut ilaasortanngunngikkaluarluta.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Inuit Ataqtiginnit pingartippaput nunarsuarmioqataanitta atorluarnissaa.

Immitsinnuli pilliutigaluta tamanna anguneqassanngitsoq Inuit Ataqtiginniit isumaqarpugut.

Taamaammat EU-mut ilaasortanngoqqinnissaq uatsinnut qanoq sunniuteqassanersoq tunngavilersorsinnaajumallugu, qulaajagassat qulaajarneqarnissaannut tapersiilluta, aaliangiiffigisassamut allannguutissamik imaattumik siunnersuuteqarpugut:

EU-mut suleqateqarnitsigut Nunatta EU-mut suleqatigiinnermut tamakkiisumik tunniuttagai aamma pissarsiarisartagaasa nunatsinnut qanoq iluaqutissartaqarneri qanorlu ajoqutitaqarneri pillugit nalunaarusiornissamik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalunaarusiaq Inatsisartunut 1. januar 2027-mi agguanneqassaaq.